

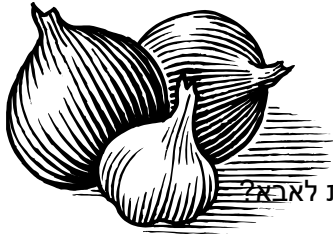
מי שאכל שום - יצא!

כי הא דיתיב רבי וקא דריש, והריח ריח שום,

אמר: מי שאכל שום - יצא!

עמד רבי חייא ויצא.

עמדו כולן ויצאו.

בשחר מצאו רבי שמעון ברבי לרבי חייא, אמר ליה: אתה הוא שציערת לאבא?

אמר לו: לא תהא כזאת בישראל!

א. מוצא יצא רבי חייא האם הוא שאכל מן השום?

ב. מה מתכוון רבי שמעון בנו של רבי כשהוא שואל את רבי חייא האם הוא שציער את אביו?

ג. מה אפשר ללמוד מכך שרבי שמעון יוצא על מה שאירע בבית המדרש?

ד. כיצד את מבינה את תשובתו של רבי חייא לרבי שמעון? לא תהא כזאת בישראל?

ה. אילו שני ערכים מתנשטים ביניהם הסיפור? אי מביניהם טובי ע"פ המקור הבא?

אלו דברים שאדם אוכל פרוטיהן בעולם הזה, והקרו קימת לו לעולם הבא: כבוד אב ואם, וגמילות חסדים, והבאת שלום בין אדם לחברו; ותלמוד תורה כנגד כלם (משנה פאה, פרק א, משנה א).

שתי אפשרויות להבנת הסיפור:

רש"י

שציערת לאבא - שאכלת השום ונדף הריח.

חס ושלום - שאוכל השום בבואו לבית מדרשו, אלא כדי שלא להלבין פניו של אוכל השום יצאתי, כדי שיצאו כולם ולא יבינו מי הוא.

הרב שלמה איידלש, מהרש"א, חידושי אגדות מסכת סנהדרין דף יא עמוד א

אתה שציערת לאבא כו'. פירש רש"י שאכלת השום כו' עכ"ל. (=עד כאן לשונו) וקשה (=לקבל את פירושו של רש"י), כיון שכולם יצאו אחר רבי חייא, על כורחנו שידענו שר' חייא לא יצא משום שהוא אכל השום אלא כדי שלא יתבייש האוכלו ולכך יצאו גם הם, ואם כן אינו דומה שר' שמעון לא ידע ולא יבין את זה, דלמה (=ולמה) יצאו כולם?

ונראה לפרש דודאי (=שודאי) ידעו כולם, גם ר' שמעון, שהוא לא היה האוכל ולכך יצאו כולם. והכי קאמר (=וכך אמר) אתה שציערת את אבא במה שיצאת מבית המדרש ויצאו כולם אחרך וציערת אבא על ביטול תורה לפי אותה שעה? שלא היה לך לצאת, רק האוכלו היה לו לצאת לבדו.

ואמר לו לא תהא כזאת בישראל דודאי ביטול תורה הוא עוון וחטא, אבל לבייש אחד מישראל לא תהא כזאת עבירה גדולה בישראל וטוב לבטל תורה מלבייש בן ישראל.